

เสวนา คลังสมอง-คลังปัญญาสยาม (ครั้งที่ 18)

เรื่อง “มหาวิทยาลัย CYBER 2025”

โดย (1) รศ.ดร.ฐาปนี ธรรมเมธา (ผู้อำนวยการ) (2) รศ.ดร.อนุชัย ธีระเรืองไชยศรี (รองผู้อำนวยการ)
และ (3) ศ.ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์ (รองผู้อำนวยการ)

โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University)

วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ 2568 เวลา 10.00 - 11.00 น. ณ สถาบันคลังสมองของชาติ และ
ผ่านระบบ VDO Conference (ZOOM)

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านดิจิทัลส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลก มหาวิทยาลัยไซเบอร์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น Thai MOOC และ Thailand Cyber University (TCU) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการเข้าถึงความรู้ โดยไม่มีข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์และเวลา ซึ่งประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายด้านการศึกษานี้อยู่เช่นกัน จึงต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวโน้มของ Flexible Learning Pathway ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถออกแบบเส้นทางการศึกษาของตนเอง การพัฒนาแพลตฟอร์ม MOOC ของมหาวิทยาลัยไซเบอร์ จึงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อรองรับอนาคตการศึกษาไทย

1. การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไซเบอร์ในประเทศไทย

1.1 ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (Thailand Cyber University: TCU) ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมายในการให้บริการ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์แบบเปิด (MOOC: Massive Open Online Course) และการส่งเสริม การเรียนรู้ที่ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

TCU ได้พัฒนา Thai MOOC ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มหลักที่ให้บริการหลักสูตรออนไลน์ฟรีสำหรับประชาชนทั่วไป โดยเน้นแนวทาง Open Learning และ Personalized Learning ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดความเร็วและแนวทางการเรียนรู้ของตนเอง

1.2 โครงสร้างและการดำเนินงาน

TCU ดำเนินงานภายใต้การสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อสร้างเนื้อหาหลักสูตรที่มีคุณภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

ปัจจุบัน Thai MOOC ได้ขยายการให้บริการผ่าน ThaiID (ไทยดี) ซึ่งช่วยยืนยันตัวตนของผู้เรียนแบบอัตโนมัติ และการพัฒนา e-Certificate และ e-Transcript ที่มีมาตรฐานการเข้ารหัสระดับสากล

2. การพัฒนาแพลตฟอร์ม MOOC เพื่อการเรียนรู้ออนไลน์

2.1 ลักษณะสำคัญของ Thai MOOC

- เปิดกว้างสำหรับทุกคน (Open Access) ไม่จำเป็นต้องเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็สามารถเข้าเรียนได้
- ยืดหยุ่นและเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Paced Learning) ผู้เรียนสามารถเลือกเวลาและสถานที่เรียนได้ตามความสะดวก
- รองรับเทคโนโลยี AI และ Blockchain ใช้ AI ในการจัดการข้อมูล และ Blockchain ในการออกใบรับรองดิจิทัล
- เนื้อหาที่หลากหลาย (Diverse Course Offerings) ครอบคลุมสาขาวิชาหลากหลาย ตั้งแต่เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ไปจนถึงศิลปะและ Soft Skills

2.2 การพัฒนาระบบให้รองรับมาตรฐานสากล

Thai MOOC ได้มีการเชื่อมโยงกับ MOOC แพลตฟอร์มของประเทศอื่นๆ เช่น Japan MOOC, Korea MOOC และ Malaysia MOOC รวมถึงแพลตฟอร์มเชิงพาณิชย์อย่าง Coursera และ edX

นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับองค์กรด้านเทคโนโลยีระดับโลก เช่น Microsoft, Google และ Amazon Web Services เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มให้รองรับ AI-Based Learning, Adaptive Learning และ Data Analytics

3. ความท้าทายและแนวทางแก้ไข

3.1 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของคนไทย

หนึ่งในความท้าทายหลักของ MOOC คือ พฤติกรรมของผู้เรียนที่ยังไม่คุ้นชินกับการเรียนออนไลน์แบบไม่มีผู้สอนประจำ จำเป็นต้องส่งเสริมแนวคิด Self-Learning และ Lifelong Learning ผ่านการพัฒนา Incentive และ Gamification ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

3.2 อุปสรรคด้านการจัดการความรู้และวัฒนธรรมการศึกษา

ประเทศไทยมีระบบการศึกษาแบบ Traditional Learning ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลัก การขาดระบบ Knowledge Management (KM) ที่ดีทำให้การจัดเก็บและถ่ายทอดองค์ความรู้ยังไม่เป็นระบบ

แนวทางแก้ไข

- พัฒนา National Digital Learning Catalog ที่รวมหลักสูตรออนไลน์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศ
- ใช้ Blockchain และ AI เพื่อสร้างระบบ Competency Wallet ที่สามารถจัดเก็บข้อมูลทักษะของผู้เรียนในรูปแบบดิจิทัล

3.3 ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

MOOC จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม เพื่อให้หลักสูตรที่เปิดสอนได้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

แนวทางแก้ไข

- จัดทำ Public-Private Partnership (PPP) เพื่อให้บริษัทเทคโนโลยีและองค์กรอุตสาหกรรม เข้ามาร่วมออกแบบหลักสูตร
- ส่งเสริมการนำหลักสูตร MOOC ไปใช้ในการ Reskill และ Upskill สำหรับแรงงาน

4. สรุป

การขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไซเบอร์และแพลตฟอร์ม MOOC ในประเทศไทยเป็นก้าวสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล แม้จะมีความท้าทายหลายประการ แต่ด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม และการสนับสนุนจากภาครัฐ ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำด้าน Flexible Learning และ Lifelong Learning ในภูมิภาคอาเซียน

มหาวิทยาลัยไซเบอร์และ Thai MOOC ไม่เพียงแต่ช่วยให้การศึกษาเข้าถึงได้ง่ายขึ้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้

5. ช่องทางการติดตามรับชม

สามารถติดตามรับชมย้อนหลังได้ที่ “เพจเฟซบุ๊ก” สถาบันคลังสมองของชาติ

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568